

De prijs van CO2 wordt voelbaar

De emissies van broeikasgassen moeten omlaag. 1 Januari 2008 is wat dat betreft een cruciale datum. Na de gewenningsperiode gaat de broekriem van CO2-rechten strakker.

door: Henk Tolsma
zaterdag 27 oktober 2007

Met frisse tegenzin bereiden 350 bedrijven zich voor op de in werking treding van het tweede toewijzingsplan broeikasgasemissierechten per 1 januari 2008. Nu geldt nog het eerste allocatieplan, dat loopt van 2005 tot en met 2007. Het eerste plan was bedoeld als proefperiode, om bedrijven te laten wennen aan het feit dat ze hun emissies van broeikasgassen moeten beperken, en dat ze kunnen handelen in emissierechten. Maar in de tweede fase wordt het ernst, dan gaat de Nederlandse Emissieautoriteit (NEa, zie kader) handhaven, toezicht houden en boetes uitdelen. Ten opzichte van dat eerste plan is het emissieplafond voor bedrijven en energiecentrales in het tweede plan – conform de Kyoto-doelstellingen – met zes procent verlaagd.

Twee keuzes

Bedrijven moeten een keus maken tussen twee uitersten: investeren in emissie-arme productieprocessen en overtollige emissierechten verkopen, óf: emissierechten kopen en niet investeren. Ze zullen ongetwijfeld proberen uit de vele tussenliggende mogelijkheden een financieel optimale keus te maken.

Er zijn aanwijzingen dat er al meer in energiebesparing wordt geïnvesteerd dan normaal gesproken had mogen worden verwacht, zegt mr. Jos Cozijnsen, zelfstandig consultant emissiehandel. Hij wijst er op dat het CBS een stijging van de milieu-investeringen registreert. En installatiebedrijf Imtech meldt een hogere omzet vanwege projecten voor verbetering van de energie-efficiency bij bedrijven.

Sommige bedrijven, met name elektriciteitscentrales, gaan ook over tot fuel switch, stoken van minder koolstofhoudende brandstoffen. Enkele energiebedrijven zijn afgelopen zomer overgeschakeld van het verbranden van steenkool naar aardgas. De aardgasprijs is 's zomers lager dan in de winter. De prikkel om vaker en langer over te schakelen van vervuilende naar schone brandstoffen (naast aardgas ook biogas) zal na 1 januari alleen maar toenemen.

Ten derde is er de mogelijkheid van opslag van CO2. Dit gebeurt nog niet of nauwelijks, er wordt alleen nog getest. Maar Cozijnsen verwacht dat dit, net als voor de milieu-investeringen en de overschakeling op schonere brandstoffen, een stevige stimulans krijgt onder het tweede allocatieplan.

Voor zover dergelijke technische maatregelen niet voldoende zijn zullen bedrijven emissierechten moeten kopen. Daar zijn voldoende mogelijkheden voor, want er is inmiddels een ruime en vrijwel mondiale markt voor broeikasgasemissierechten ontstaan, aldus Cozijnsen. Dagelijks worden er op deze markt wereldwijd voor vijf miljoen ton emissierechten verhandeld. De prijs voor rechten onder het tweede allocatieplan ligt momenteel op 23 euro/ton. De verwachting is dat dit de komende jaren oploopt naar 35 euro/ton.

Bedrijven die meer CO2 uitstoten dan is toegestaan worden door de NEa beboet. Die boete bedraagt begin volgend jaar honderd euro per ton (nu nog veertig euro per ton).

Maar Cozijnsen verwacht dat het niet zo'n vaart loopt met het uitdelen van boetes. 'De markt is ruim genoeg.' Er zijn rechten te koop van bedrijven die investeren in milieumaatregelen. En bedrijven mogen ook voor twaalf procent van het aan hen toegewezen quotum emissierechten kopen in ontwikkelingslanden, waar ze slechts vijftien euro per ton kosten.

Te weinig rechten

Zeven van de zeventien grotere Nederlandse (energie)bedrijven laten Technisch Weekblad desgevraagd weten dat ze in het tweede plan onvoldoende emissierechten toegewezen hebben gekregen. 'Zo hoort het in principe ook te zijn', zegt Cozijnsen, 'want de emissies moeten naar beneden. Jarenlang hebben ze er niets aan hoeven doen, maar dat gaat nu veranderen'.

Die zeven – Corus, Dow Chemical, Essent, ExxonMobil, BP (raffinaderij in Rotterdam), AES (Elsta wkk-centrale in Hoek) en EPZ – willen echter niet aangeven hoeveel ze tekort komen. Dat is onderdeel van het spel, want de broeikasgasemissierechten zijn nog niet definitief. Momenteel loopt nog een inspraakronde, waarna EZ en Vrom vóór eind dit jaar definitief de rechten vaststellen.

Corus Staal in Velsen, het bedrijf met de hoogste emissie van broeikasgassen in Nederland, wil in het tekort voorzien door een mix van investeringen in emissiebeperking en het kopen van emissierechten. Corus heeft zichzelf opgelegd de energie-efficiency jaarlijks met minstens één procent te verbeteren. Daarnaast is Corus deelnemer in ULCOS (ultra low CO2 staalmaking), een R&D-project van de Europese staalindustrie om staal te produceren met minder uitstoot van CO2. Verder doet het Velsense staalbedrijf mee aan het duurzaamheidsaccord van VNO/NCW.

Dow Chemical uit Terneuzen wil rechten kopen en energie-efficiënter werken. Tussen 1998 en 2005 is het energiegebruik per ton product bij deze chemiegigant met dertien procent gedaald, hoewel de doelstelling twintig procent was. De doelstelling voor 2005 – 2015 is het energiegebruik met een kwart omlaag te brengen in vergelijking met 2004.

De kolencentrale van EPZ in Borssele zal meer biomassa gaan stoken. Daarnaast vindt EPZ, als eigenaar van de kerncentrale Borssele, dit ook een prima alternatief om de broeikasgasemissies terug te dringen.

Essent wil het tekort aan emissierechten voor de Amercentrale bij Geertruidenberg oplossen door rechten bij te kopen. Hetzelfde geldt voor de gasgestookte Elsta-warmtekrachtcentrale in Hoek. Eigenaar AES meldt dat de centrale al één van de schoonste in het land is, met een rendement van meer dan zestig procent, maar niettemin net zo behandeld wordt als een 'vieze' kolencentrale. 'We zullen geen volle procent besparing kunnen realiseren.'

Shell en ExxonMobil willen niet zeggen of ze wel of niet rechten te kort komen, omdat dit concurrentiegevoelige informatie is. Wel zegt een woordvoerder: 'Efficiënter omgaan met energie is een continue bezigheid voor Shell. Door de jaren heen zijn aanzienlijke besparingen bereikt en het einde is nog niet in zicht'.

Bij sommige bedrijven is het verschil tussen emissies en rechten kleiner dan het lijkt. Corus levert hoogovengas aan de elektriciteitscentrale van Nuon in Velsen, die weer stroom terug stuurt. De Shell-raffinaderij in Pernis levert jaarlijks 170.000 ton koolstofdioxide aan vierhonderd tuinders die het gebruiken als meststof. Zij hoeven daardoor geen aardgas te verbranden om zelf CO2 te produceren. Shell levert de CO2 voor de helft van de prijs die het kost om dezelfde hoeveelheid uit aardgas te produceren. De bedoeling is om in de toekomst nog honderd tuinders op deze pijpleiding aan te sluiten.

Shell helpt

Met lange tanden maken bedrijven zich op voor de strenge eisen die per 1 januari aanstaande ingaan ter verdere beperking van de broeikasgasemissies. Maar Shell-topman ir. Jeroen van der Veer ziet het iets anders. Hij zei daarover eerder tegen de New York Times: 'Je kunt je daar tegen verzetten, maar dat is zinloos. Je kunt het ook zien als een business-opportunity'. Shell doet dat met handel in CO2 en plannen voor opslag van dit broeikasgas.

Nederlandse Emissieautoriteit

De Nederlandse Emissieautoriteit geniet nog geen algemene bekendheid. Dit agentschap van het ministerie van Vrom is in 2005 in het leven geroepen als uitvoeringsinstantie voor het beleid op het gebied van broeikasgassen en stikstofemissies. Tot de taken behoort het uitgeven van vergunningen, registratie van de emissiehandel, en

toezicht en handhaving. Het telt momenteel 25 medewerkers.

Directeur Marc Allesie zegt op de website van de Emissieautoriteit dat de taak van zijn agentschap tot nu toe vooral ondersteunend is geweest: bedrijven helpen aan de eisen te voldoen en hen vertrouwd te maken met emissiehandel.

Vanaf 1 januari 2008, als het tweede allocatieplan broeikasgassen ingaat, zal dat veranderen. Dan komt meer de nadruk te liggen op toezicht en handhaving. De bekendheid van de Nederlandse Emissieautoriteit zal dan navenant toenemen.